

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIV. évfolyam

Szubotica, SZOMBAT 1923. május 19.

133. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 3-58. Szerkesztőség 5-19

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-utca 4 szám a lat
Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-utca 1 (Lolbach-palota)

Valorizáció

Mintahogy a magyarországi bíróságok a lipcei főtörvényszék döntéseitől kapták a legfőbb tekintélyű irányítást azokban a magánjogi és kereskedelmi perekben, ahol az általános jogelveket kellett mérlegelni s a konkrét jogkérdésnél alkalmazni, épenugy a vajdasági bíróságok gyakorlata nem szakadhatott még el teljesen a budapesti Curia utmutatásainak és állásfoglalásának hatása alól. Ezen, természetesen, nincs semmi kivétlnivaló. Azonosak a jogszabályok, azonosak a jogelvek, azonosak azok az életviszonyok, amelyek a jogvitát szülik, csak természetes tehát, ha a különböző országok bíróságainak döntéseiben is megállapítható ez az azonosság. Ennek az összefüggésnek annál szilárdabb alapja van itt, mert a Vajdaságban, ha csonkultan is, de még a magyarországi jogszabályok hatályosak s a vajdasági bíróságok jórészen nemcsak ugyanazon jogelvek, hanem ugyanazon törvények alapján ítélik, mint a magyar Curia.

Azt a jogfejlődést tehát, ami a magyar Curia határozataiból megállapítható, nem lehet itt sem pusztán a dogmatikus jogász érdeklődésével figyelni. A magyar Curia egy minapi határozatában jelentékeny lépést tett előre a valorizáció felé, amikor jogelvként kimondta, hogy ha a teljesítés s a teljesítésre megszabott időpont között a pénz értéke csökken, az adós köteles megtéríteni hitelezőjének azt a kárt, amelyet az a késedelmes fizetés következtében a pénz elértéktelenedése által szenvedett.

A magyar Curia ezzel a határozatával bevezetett gyakorlatával a jogszolgáltatás területét hatalmas arányokban terjesztette ki a gazdasági élet legsúlyosabb problémáira. A fizetési eszközök értékében és magában a fizetési eszközökben beállt változás az eddigi joggyakorlat szerint mindig csak az egyik felet sújtotta. A legnehezebb jogi és gazdasági problémák közé tartozott annak a feladatnak a megoldása, hogy hogyan lehet összeegyeztetni a tételes jogszabályokat az anyagi igazsággal s a gazdasági élet biztonságának követelményeivel. A példák, amiket a mindennapi élet produkált, valóban riktóakká s orvoslás után kiabálóká váltak. Valaki vett a háború előtt egy kis gazdaságot s a ki nem fizetett vételárát most egy tehén árával letörleszti. Egy kétszobás lakás lelépési díjával ki lehet fizetni az építési költséget. Egy elrongyosodott ruha ócskapiaci árával ki

lehet fizetni a legénykori szabó számlát. Ki nem ismerné s ki nem tudná folytatni ezeket a példákat az unásig.

Az első zökkenőt e kérdések megoldásával a fizetési eszközben beállt változás okozta. Ezt a bíróságok csak a legkritább esetben vették figyelembe. A mai jogállapot az, hogy az Osztrák-Magyar Bank koronáiban felvett adósságot az osztrák jegybank, a magyar jegybank bankjegyeivel s az SHS. királyság papírpénzével kellett és lehetett megfizetni. Ezer osztrák-magyar koronával voltunk adósok s ezért ezer jugoszláv koronát kell itt fizetni, ha az adós és hitelező itt laknak. Ez a jogszabály természetesen sokkal inkább a formalizmuson nyugodott, mint a fogalom helyesen felfogott érdekein. Az ezáltal előidézett gazdasági és pénzforgalmi bizonytalanságot azután az a körülmény tetézte, hogy a joggya-

kornok csak a pénzérték számjegyét tekintette s nem azt az értéket, amit a pénz reprezentál s ami a szerződésnek ki nem mondottan is essenciája volt. Ennek a jogi formalizmusnak nyomában kiáltó igazságtalanságok, legalizált méltánytalanságok s gazdasági immoralitások jártak.

A gazdasági életnek ama területéről, amelynek tisztasága és biztonsága felett a jog örökös, ezeket a kiáltó igazságtalanságokat akarja száműzni a magyar Curia által most inaugurált gyakorlat. Ez a bírói ítélet a bírói gyakorlaton keresztül a kereskedelmi forgalom és hitelélet alapvető szabályozójává válik. Ez a rendkívüli hatály teszi általános érdekűvé a bírói döntést. S amikor felhívjuk rá a vajdasági bíróságok figyelmét, a kereskedelmi forgalom biztonságának s a hitelviszonyok megszilárdulásának akarunk szolgálatot tenni.

Elutazása előtt Korosec kijelentette, hogy a tárgyalások során nem találkozott a megegyezés egyetlen ellenfelével sem. Még azok is, — mondotta — akik a legutóbbi válság idején a demokrata-koalíció hívei voltak, ma a parlament ülése és a lefolyt intrikák után — a blokkal való megegyezés mellett vannak. Ennek dacára vannak még nehézségek, különösen az államberendezkedés kérdésében, a mely körül az ellentétek egyelőre még áthidalásra várnak.

Pénteken utazott el Korosec Ljubljana-ba. Utközben Zagrebban fölkeresi Radicsot, akivel tandcskozni fog. Politikai körökben ennek a tárgyalásnak nagy fontosságot tulajdonítanak.

Nagy érdeklődéssel várják Beogradban a horvát parasztpárt május 21-ére összehívott gyűlését. Ez alkalommal Radics válaszolni fog Jovanovics Ljuba beszédére.

A horvát Obzor a megegyezésről

A blokk egyik lapja, a zagrebi Obzor Jovanovics Ljuba beszédével foglalkozva, a következőket írja:

— Ma a radikálisok Protics nélkül Protics politikáját csinálják, amely politika födi az ország érdekeit. Mi az alkotmány kérdésében nem egyeztünk meg Proticsal és valószínűleg nem egyezünk meg Jovanovicsal sem. Ez nem zárja azonban ki, hogy meg ne egyezünk vele a főszmében, a végcél illetőleg, amely olyan alkotmányt kíván, amely lehetővé teszi a három nép békés együttélését.

Diktatura és terror — folytatja az Obzor — Pribicsevics politikai csodája. Az a rendszer, amire törekszik — a volt monarchia rendszere, amelyen a szuronyok sem segítettek. Az ország követelése: a demokrácia és önkormányzat, amely egyedül ad lehetőséget az állam konszolidációjának megteremtésére. Reméljük — fejezi be a horvát lap — a radikálisok komolyan törekszenek a megegyezésre.

Spahóék és a demokraták nem vonulnak ki a parlamentből

A péntek esti beogradi lapok a muzulmán Spaho-párt köréből származó cáfolatot közölnek, amelyben Spahóék tiltakoznak ama hírek ellen, hogy ők elégedetlenek volnának Radicsék és Korosecék tárgyalásaival. Kijelentik, hogy föderalista társaik működésével teljesen egyetértenek és egyáltalán nem gondolnak arra, hogy a szkupstinából kivonuljanak.

A demokrata lapok is cáfolják azokat a híreket, amelyeket állítólag a radikálisok terjesztenek arról, hogy a demokraták ki-

Átcsoportosítás előtt a kormány

Tárcacsere a miniszterek között — Fialatok a kabinetben
A minisztertanács elfogadta a véderő-javaslatot

A beogradi politikai élet meglehetősen elcsendesedett. A képviselőházat csak május 22-én hívják újból össze, addig valószínűleg a politikai küzdelmek is szünetelnek a pártok képviselői közt akik jelenleg nagyrészt a vidéken tartózkodnak.

A házelnökség kérdése

A legtöbbet vitatott kérdés: a képviselőház elnökségének kérdése, amellyel kapcsolatban tovább folynak a kombinációk. A legtöbb esélye az elnöki tisztségre a jelek szerint Jovanovics Ljubának van, bár újabban a radikálisok között arról is beszélnek, hogy Vuicsics Milorád belügyminiszter lesz a képviselőház elnöke. Az utóbbi esetben változás lesz a kormányban, még pedig — hír szerint — Jovanovics megtartja a vallásügyi tárcát, a belügyminiszterium vezetésével viszont a jelenlegi igazságügyminisztert, Markovicsot bízzák meg, akinek tárcáját Gyuricsics Marko venné át. A kereskedelmi miniszter — a kombinációk szerint — Popovics Velja lesz.

A Pasicshoz közelálló Tribuna azt írja, hogy néhány fiatal képviselő miniszterségéről is szó van. A lap szerint Peles dr. a képviselőház jelenlegi elnöke, Nitrovics Dolza, dr. Kotics, Janjics Voja, Popovics Velja és dr. Andrics Viada azok, akik a kormány átszervezésekor bársonyszékre számíthatnak.

A képviselőház elnöksége azonban a radikálisok részére teljesen biztosított, amennyiben jelöltjük rajtuk kívül Korosecék, a néme-

tek és Spahóék is szavaznak.

A véderőtörvény a minisztertanács előtt

A minisztertanács pénteken este ülést tartott, amelyen végleges szövegében elfogadták az új véderőtörvény javaslatot. A törvényjavaslat szövegét még nem hozták nyilvánosságra, azonban már most bizonyos az, hogy a javaslat lényeges változásokat tartalmaz az eddigi törvénnyel szemben. Az új véderőjavaslat rendezi a katonatisztek fizetését, intézkedik a főiskolai tanulók szolgálati idejének megrövidítéséről és külön tisztképző iskolák létesítéséről is gondoskodik számukra.

A minisztertanács foglalkozott ezenkívül az utólagos hitel kérdésével is, ebben a tárgyban azonban még nem fejeződtek be a tanácskozások.

Jól halad előre a blokkal való megegyezés

A blokkal való megegyezés ügye meglehetősen előrehaladt, emiben nagy része van Korosecnek, aki az utolsó két napon Pasics miniszterelnökön kívül tárgyalat Sztójadinovicsal, Jovanovics Ljubával, Nincics külügyminiszterrel és a vajdasági radikális képviselőkkel. Korosec pénteken Uzunovics miniszterrel folytatott megbeszéléseket. Korosec úgy nyilatkozott, hogy általában mindenütt a legőszintébb jóakaratot tapasztalta a blokkal való megegyezés tekintetében. A blokk körében épen ezért a hangulat nagyon bizakodó.

nak vonulni a parlamentből. Megállapítják, hogy a párt súlyos sérelmei ellenére ki fog tartani a parlamentben és erőteljes harcot indít a kormány ellen.

„Mi van a jegyzőkönyvvel?”

Pribicevics Szvetozár a Novi List pénteki számában „Mi van a jegyzőkönyvvel” címen vezércikket írt, amelyben vitatkozik Radicsal és Jovanovics Ljubával, akik a Zagrebben felvett jegyzőkönyvről egymással ellentétes nyilatkozatot tettek. Pribicevics erősen követeli a jegyzőkönyv nyilvánosságra hozatalát, hogy a szerémségi, horvátországi és dalmáciai szerb választók, akik a radikális pártot szavazták, megtudják, hogy mik az előfeltételei a megegyezésnek, amelyet a radikálisok Radicsnak és társainak megígértek.

Elkészült az új városi szegényház

A Putri-kaszárnyát pénteken vette át a város

A Putri-kaszárnyának hónapok óta folyó átalakítása befejezést nyert és pénteken már meg is történt az átalakított épületnek bizottsági átvétele. Az eddig használaton kívül álló épületet a szociálpolitikai minisztérium költségén alakították át az új városi szegényház céljára, mivel az eddigi szegényházat a trachomás-otthon részére rendezik be.

Az átalakított Putri-kaszárnyát pénteken délelőtt vette át a városnak egy bizottsága, amelyben Nedeljkovics Milutin pénzügyi tanácsos, a városi mérnöki hivatal két mérnöke és az állami gyermekvédelmi osztály kiküldöttje vettek részt. Az átalakítással a város teljesen meg van elégedve. Az új szegényház sokkal inkább meg fog felelni céljának, mint az eddigi és teljesen modernül van megépítve.

A városi szegényházat már pénteken kezdték átköltöztetni új otthonába, ennek befejezése után azonnal megkezdik a volt szegényházban a trachomás-otthon és trachomásiskola berendezését, amely az egyetlen ilyen egészségügyi intézménye lesz a Vajdaságnak.

Növendék-hangverseny a Lányi-alap javára

Lányi Ernő volt tanítványai feleltetetlen mesterük emlékére házi hangversenyt rendeznek, amelynek jövedelmét a Lányi-alapra fogják fordítani. A nemes cél támogatása kötelessége mindenkinek, aki tiszteli Lányi emlékét, aki tudja, hogy a zenekultúra mit veszített a művész elhunytával. A művészet, a zene barátainak nem szabad erről a hangversenyről elmaradnia, amivel nem csak tiszta örömet szereznek maguknak, hanem Lányi Ernő kegyeletes emlékének is áldoznak. A növendék-hangversenyt május hó 24-én délután fél öt órai kezdettel fogják megtartani a városi zenedében. A hangverseny műsora a következő:

Lányi: a) Amit a mama mesél . . . b) Fogi meg . . . c) Tavasz, zongorán előadja Grüner Hedda. Lányi: Zsongleur . . . zongorán előadja Révai Ella, Fuld: Nokturne . . . Grieg: Lyrische Stüche . . . zongorán előadja Pollák Lili. Daula: Premir Solo . . . hegedűn előadja Neufeld Andor. Lányi: »Elégia«. Grieg: »Gade«, zongorán előadja Krausz Hedda, Hummel: Rondo Es dur, zongorán előadja Fränkel Lili. Lányi: a) Oh, mért oly későn . . . b) Holdvilágra nem vár úgy az éjszaka . . . énekli Raczkó Ilonka. Lányi: a) A

rab nő tánc; b) »Ballada«, zongorán előadja Schulhoffi Böske. Lányi: »Scheherezádé«. Relnecke: »Polonaise«, zongorán játsza Steiner Anna. Bériot: Scen du Balett, hegedűn előadja Risenberg László. Chopin: »Nocturne«. Lányi: Humoreszka, zongorán előadja Krompholz Károly. Mendelssohn—Heller: Flügel

des Gezanges, zongorán előadja Strassburger Lili. Lányi: a) »Oh folge nicht; b) »Ave Mária«, énekli dr. Somogyiné. Kreutzer: 19-ik hegedűverseny, játsza Dimitrievics Nikola. Brahms: »Intermezzo«. Schumann: »Grellen«, zongorán előadja Singer Endre. Helyárak 25 és 20 dinár.

Megkezdtek működésüket az adókető bizottságok

Tájékoztalanok az adózók — Elégedetlenek a bizottságok működésével

Az első adókető bizottság már hétfő óta működik és naponta tart tárgyalásokat. Mindezeidig azonban még csak igen kevés adat szivárgott ki a bizottság munkájából, amelyet még mindig ugyanaz a titokzatos ság vesz körül, mint a legelső napokban. Így nem sok tájékozódást nyerhetett a közönség az adóketőseknél követett eljárásra vonatkozólag. Pénteken már megkezdte működését a másik három adókető bizottság is, úgy, hogy ezen a napon már mind a négy bizottság előtt folytak az adótárgyalások.

Az adókető bizottságok a városháza közgyűlési és kis tanácstermében dolgoznak, azonban annyira titkolóznak, hogy még a közgyűlési terem nagy üvegajtáit is sűrűn lefüggönyözték, hogy még csak be se lehessen látni. Az első adókető bizottság már mintegy ötven adóketőnek adóját tárgyalta le és ezeknek nagyrésze belenyugodott az adóketővetésbe, néhányan azonban már megfélembzték a rájuk kivetett összeget.

Bár az adókető bizottság tagjai a lehetőség szerint védelmezik az adózók érdekeit, nagyon kedvezőtlen, hogy a gazdák kivételével, a többi foglalkozású adózókra nézve nem állapítottak meg egységes adóalapot és így nem követ még ugyanaz a bizottság sem egységes irányelvet az adóketőnél. Már a péntek délelőtti tárgyalások megmutatták, hogy a másik három bizottság teljesen eltérő és különböző alapelvek

szerint jár el. Ez a körülmény nagy elégedetlenséget kelt már az adózók között, bár ezért legkevésbé sem az adóketőbizottságok tagjait illet szemrehányás.

Az egyetlen alap, amelyet eddig figyelembe vettek az annak idején befizetett adóketővel, azonban ezt sem lehet irányadónak elfogadni, mert emlékeztet még, hogy annak idején milyen ötletszerűen vetették ki, illetőleg tizették be az adóketőket, amelyek a legkritikább esetben feleltek meg az adózó teherviselő képességének.

Az érdekelték különben is teljesen tájékoztalanok még ma is sok igen fontos kérdésben. Így például minden adózó közvetlenül a tárgyalás előtt kapja meg az adótárgyalásra szóló idézést és elmulasztották eddig kifüggeszteni az adótárgyalások sorrendjét, ami pedig régi gyakorlat. A pénzügyigazgatóság általában mintha egészen ki akarná zárni a nyilvánosságot ezekből a tárgyalásokból, még olyan elemi kérdésben sem adtak felvilágosítást, hogy az adózónak személyesen kell-e megjelenni az adótárgyaláson, vagy képviselheti-e magát. Már az az eset is megtörtént, hogy nem akarták meghallgatni a tárgyaláson az adózó fél jogi képviselőjét.

A tapasztaltak alapján a városi hatóságok elhatározták, hogy a jövőben a városi adóhivatal sem fog semmitéle felvilágosítást adni a pénzügyigazgatóságnak adóketősekben.

Költözködik a papucs

Irla: Krúdy Gyula

A papucs, amely ezideig Veronéni ágya mellett állott és piros, de már kissé megdült sarkával végigkopogott minden akaraton és szándékon, amely a ház férfitagjainak fejében megfordult: egy reggelen Jolánka ágya alatt ébredt fel és így beszélt a nyújtózkodó kisasszonyhoz:

— Tegnap multál tizenhat esztendő és holnap már utána hajtasz engem Lajos bácsinak, aki a hajadban szeret turkálni. Miska urnak, aki a hátadat veregeti, mint a paripáját. Bánatosi urambátyámnak, a szomszédnak, aki a zsalugáter alatt úgy szörtyögeti pipáját, hogy kidagadnak az erek a homlokán, miközben te a vasárnapi miséhez öltözködöl.

— Csak dobj bátran, mert az jól esik nekik, ha eltalárod őket a papuccsal. Jól esik nekik, mint a fiatal fűzfának simogató levelei jól esnek a rozsdamart arcoknak; mint a forrás vize gyógyítja a vén szarvas sebesült lábát, ahol a forrás üdén felbugyog az erdőszélen; mint a reggeli napsugár aranyhidján jön be a megváltás a rabokhoz a börtönökbe, a betegekhez a fülledt ágyakba, a kancsal öregekhez, akik a Halált is szeretik szenvedélyes cigánylány-nak vagy fojtogató csóku szűznek elgondolni.

— Csak dobj . . . Nem változtathatsz azon, hogy mátol fogva a falusi fiatal emberek nem nézhetnek a kis kertedre anélkül, hogy eszükbe ne jutná. Azon sem, hogy a katonák a banda trombitarecségésében a hangodat hallják, a polgármesterek felfigyeljenek a székesegyház karzatára: vajjon nem te énekelisz

ott a pünkösdi zenésmissén? És ha lesütöd a szemed: a királyi vadászok akkor is a bokádnak a pörgését látják a tavaszi eső pattogó hullógálásában, amikor elmélázva ülnek a tanya eresze alatt. Ha csak holdfénynél mosod az inged és hajnal tiszta szellőjével szárítod: gondolkoznak a sziv tájékára himzett monogramon öreg gyapjúkereskedők, pirosnadrágos költők a ligetben és rablók a tömlőben. Ha a nagymama kötötte harisnyádat, miközben csak annyi utat tett meg, amely a kemencétől a hályogos szemű, téli ablakig ér: akkor is megtanulják lábaid a vándorlást mindenhol, ahol édesded zene peng, ahol hajósok vonják a küzdelmes evezőt a vésztes tengeren, ahol a szentek életéről tartanak tanítást nagyszakállu remeték és ahol oly magányos lelkek élnek, amilyen magányosan uszik a hulló a folyam mélyében.

— Viselhatsz szoknyácskádba varrva a kincésók fűvéből, amely megóv a gonosztól: szoknyád minden ráncocskájának, fodrocskájának annyi neve lesz, mint ahány név van az álmokban, amelyeket az emberek a világ kezdete óta összeáldottak. Óbudán egy öreg kertész Princeesse de Bretagnenak nevezi szoknyádat, még ha Salamon kocsikecsécszagu boltocskájából került is ki. Falun széna illata leng együtt szoknyáddal a széiben, hogy a him-barmok felbődulnek a távolban. A város piacán, ahol pirosfejú kakasok között cifra, festett dámák kényeskedve emelgetik a ruhájukat, a te szoknyácskád olyan vakító színt vet, hogy a templom küszöbe alatt megmozdulnak az öregek, akik pedig azért temetkeztek ide, hogy védelmezzék legyenek az izgalmaktól. És a

A titokzatos utazás

Pletikoszits főispán Zagrebben

A mai tulfütött politikai izgalmaknak, amikor a közvélemény érdeklődése Zagreb felé fordul, tulajdoníthatók azok az ellentmondó hírek, amelyek pénteken Suboticán Pletikoszits András dr. főispán zagrebi tárgyalásaival kapcsolatban elterjedtek.

A valószínűtlenül hangzó híreknek annyi az alapjuk, hogy Pletikoszits főispán csütörtök este váratlanul Zagrebba utazott, anélkül, hogy előzőleg valakit is informált volna utazásának céljáról. Ebből a körülményből a legfantasztikusabb hírek terjedtek el.

Légióban tartotta magát az a hír, hogy a főispán megbízása van a blokkal való tárgyalásokra a bunyevác-sokácpártnak a subotici és általában a vajdasági közigazgatásban való részvételét illetően. Ezenkívül még más, ennél is valószínűlenebbül hangzó hírek kerültek forgalomba.

Munkatársunk az ügyben érdeklődött a városházán, ahol senki sem tudott felvilágosítást adni arról, hogy miért utazott Pletikoszits főispán Zagrebba. Ez a körülmény azonban még egyáltalán nem jelenti azt, hogy a városban elterjedt híreknek van valami alapjuk, mert hihetetlennek látszik, hogy a főispán a blokkal tárgyalásokat folytasson addig, amíg nincs még meg a megegyezés a radikális párt és a blokk között. Különbözik is a bunyevác-sokácpártnak a városi közigazgatásban való részvételéről semmiesetre sem Zagrebben, hanem elsősorban Suboticán folytatna a kormány itteni exponense tárgyalásokat, magukkal a párt vezetőivel.

Utazásának céljáról mindenestre maga Pletikoszits főispán tud majd csak visszaérkezése után hiteles felvilágosítást adni, azonban addig is nagyon valószínű, hogy tisztán magántermészetű ügyben utazott Zagrebba.

kertek fölött, amely kertekben szoknyácskád ellengedezik, mint széltől üzött lepke, megáll az ősz királyi tekintete, holott az előbb éppen azt forgatta fejében, hogy háborút indít a szomszédja ellen.

— A földről régen elköltözött tündérek neveiről hívják kezdetet, mert az még nem tanulta meg a virágnyelvet, amely nyelven a tanult aszszonyságok és tanulékony férfiak kezei érintkeznek egymással. Solymászó lovagnók tartásához hasonlítják derekad tartását, mert te is férfit vársz vissza a szentföldről. Királynőinek mondják lábadat, mint-ha az mindig csak a koronázási oltárhoz lépkedne föl, nem pedig az ügyvédi vagy gyári irodába. Röpke hajadból amulettet kérnek hamiskártyások és háboruba menő vitézek, akkad gyümölcsére megszólal a vakok hárfája, a hazugok igazat mondanak és a becsületes emberek nem félnék a másvilágtól, midőn hazudozni kezdenek. Kerek kis válladra bazilikát építenek hatalmas gondolatú férfiak, térded hajtásával megállítod a tolvajokat a kéménylyukban, kitárt két karoddal boldoggá teheted az elítéltet is a siralombházban. Foszforos fényű kis hullámka vagy az élet szürke folyamában, amely hullámocskát a halak vetnek holdfényes éjszakán. Fenséges szakállba font gyöngyszem vagy. Rejtett forrás vagy a föld alatt, amelyet emberszem nem látott és hívól a varázsvesszőt, amely kiszabadítson. Álmodban káposztát eszel, amelynek sohasem érzett tündéri íze van. Nem röppen fel előtted a porból a szakállas veréb, hanem bevár. Kutyaszemű lett mátol fogva minden férfiismerősöd.

Tizenhatesztendő vagy.

Ki a subotici „Nagyur“?

Titokzatos vádak titokzatos személyek ellen

A beogradi „Tribuna“ pénteki számában subotici jelentés alapján a következőket írja:

„Subotican a legutóbbi napokban olyan hírek terjedtek el, hogy egy gazdag magyarországi kereskedőtől, aki utlevéllel jött át a határon, egy ismert nagyur háromezer dollárt vett el. Ennek a nagyurnak különböző eseteiről már eleget írtak a beogradi lapok. A kifosztott zsidót átadták Magyarországra és most Szegeden tartózkodik. Hajlandók-e végre az illetékesek — kérde a Tribuna — a legszigorúbb vizsgálatot elrendelni ennek a nagyurnak ezen és más büntetendő cselekedetei miatt, hogy végre nyomára jussanak a nagyur vagyonszerzési forrásának, akinek vagyona, mint becsülők, már néhány millióra rug.

Állír

a Magyar Párt programjának revíziójáról

Beogradból jelentik: A Novi List subotici jelentést közöl, amely szerint az utóbbi időben a magyar lapok állandóan a Magyar Párt program-reviziójának kérdését tárgyalják. Mint a Novi List tudósítójától értesült forrásból megtudta, — írja a lap, — ennek az akciónak az a célja, hogy a magyar párt vezetőségéből kiszorítsák az engesztelhetetlen elemeket, valamint, hogy a pártnak a székhelye Senta és ne Subotica legyen. Az akciónak Csettle János a vezetője a lap híradása szerint.

A Magyar Párt vezetőségétől nyert információink megcáfolják a beogradi lap híradását, amelynek semmi tárgyi alapja sincs. A párt körében nem tudnak olyan mozgalomról, amely a Magyar Párt eddigi politikai és taktikai működésében változást akarna előidézni.

Parasztlázadás

egy boszniai faluban

Munkások és csendőrök harca a felfegyverzett paraszttal

Szarajevóból jelentik: Szerdán délelőtt Tvarnik közelében véres események játszódtak le, melyeknek oka egyelőre teljesen ismeretlen.

Potajnicán Bobics M. erdővállalában körülbelül kétszáz munkás dolgozik. A telepen csendőrök is van tiszti parancsnokság alatt. Szerdán délelőtt egészen vératlanul körülbelül hatszáz felfegyverzett környékbeli horvát paraszt, kaszákkal, kapákkal és löfegyverekkel támadta meg a telepet. A fegyvertelen munkások minden irányban elmenekültek, azonban a csendőrök fölvettek a harcot. A heves küzdelemben egyikük elesett, két csendőr pedig megsebesült. Amikor látták, hogy nem tarthatják tovább magukat, visszavonultak. A parancsnok a lázadók kezét közé került, akik azonban felfegyverzése után szabadon bocsátották. A győzelem után a parasztek kirabolták a telepet, a marhákat pedig elhajtották.

Tvarnikból azonnal ötven főnyi csendőrsztagot küldtek a helyszínére, amely azonban a nagy

tulérovel nem tudott szembeszállni és védelmi állásba húzódott. Csütörtökre a lázadók száma lényegesen lecsökkent, sokan a felelősségtől való félelemből ugylátszik hozaszéledtek. A csendőrség parancsot kapott, hogy minden további fegyveres összeütközést kerüljön el.

A lázadás okai teljesen homályosak. Állítólag a tömeget néhány

Radics-párti agitátor vezeti. A tömeg híre szerint avval a jelszóval támadta meg az erdőt, hogy az a nép tulajdona, amelyet a vállalatnak nem volt joga irtani. A hatóságok attól tartanak, hogy a zavaros helyzetet pártpolitikai célokra igyekezni fognak egyesek kihasználni, éppen ezért a legtapintatosabb s legelővigyázatosabb eljárást rendelték el.

Olasz védelem a magyar kisebbségeknek?

Mussolini ebédet adott Bethlen István tiszteletére

Rómából jelentik: Csütörtök este Mussolini miniszterelnök Bethlen István tiszteletére ebédet adott. Az ebéd az olasz kormány és a magyar követségnek valamennyi tagja részvételével.

Péntek délelben gróf Nemes Albert romai magyar követ a magyar követség palotájában levő lakásán világszolgálatot adott, amelyre Mussolini miniszterelnök is hivatalos volt.

A szláv veszedelemmel szemben közösek a magyar-olasz érdekek

Rómából jelentik: A sajtó állandóan napirenden tartja a magyar kérdést s egyhangulag rámutat a

magyar-olasz érdekek közösségére a szláv veszedelemmel szemben. Az Idea Nazionale vezércikkben hangsúlyozta a magyarságnak adandó politikai és gazdasági támogatás szükségességét.

Ebben az irányban — írja a lap — az első lépés Nyugat-Magyarország kérdésében történt. Most az olasz iniciatívát módszeresen tovább kell építeni. A Magyarországnak adandó támogatás azonban ne csupán Magyarországra szorítkozzék, hanem tényleges biztosítékokat kell adni a Romániához, Jugoszláviához és Csehszlovákiához csatolt magyar szigetek számára is.

Ismét felbomlással fenyeget a lausannei konferencia

Franciaország a törökök ellen fordult

A lausannei konferencia, amely több ízben megszakította tárgyalásait, ismét olyan helyzetet teremtett a résztvevő államok között, hogy — mint a londoni lapok írják — a görög-török jóvátételi kérdés miatt, de még inkább az újabb angol-francia ellentétek következtében ismét felborulás veszedelme fenyegeti a béketárgyalásokat. Izmed pasa halálán sem akar arról, hogy valamely semleges állam, vagy a népszövetség tanácsa döntse el, vajon tartozik-e Törökországnak jóvátételt fizetni Görögországnak, egyáltalán elzárkózik minden jóvátétel elől és éppen ilyen engesztelhetetlen álláspontot

foglal el a kapitulációk fejében adandó jogi biztosítékok tárgyában is. Az angol lapok szerint azonban az igaz veszedelem abban van, hogy Franciaország a Chester-szerződés megkötése óta nyíltan Törökország ellen fordult s nemcsak Görögországot, hanem Jugoszláviát is a törökök ellen uszítja, Görögországnak hadianyagokat és pénzügyi támogatást juttat, hogy fegyverkezzenek, amivel egyenesen belekergeti Törökországot a háború tolytatásába.

A legszámottevőbb londoni lapok azt írják, hogy a békekonferencián sohasem élekedett ki annyira az ellentét mint éppen most.

Poincaré expozéja a Ruhr-megszállásról

A francia miniszterelnök optimista nyilatkozata a megszállás eredményéről

Poincaré miniszterelnök és De Lasteyrie pénzügyminiszter csütörtökön jelen volt a kamara külügyi és pénzügyi bizottságának együttes ülésén, amely a Ruhr-megszállás költségeire szükséges hitelt tárgyalta. Poincaré miniszterelnök nagyon optimistikusan nyilatkozott a Ruhr-megszállás eredményéről és rámutatott, hogy a katonai költségek megtérülnek a többi megszállott területekről származó bevételekből, a Ruhr-bányák annyi szén és kokszt szolgáltatnak, hogy máholnap a szállítások elérik azt a mennyiséget, amennyi Franciaországnak és Belgiumnak a megszállás előtt jutott és a széntermelés napról-napra fokozódik.

De Lasteyrie pénzügyminiszter számszerű adatokkal támogatta a miniszterelnök előterjesztését s kimutatta, hogy a megszállott területek lefoglalt vámjévédelmek és illetékek s egyéb bevételek fölérnek a megszállás katonai költségeivel. A bizottság egyik tagja fölvetette azt a kérdést, hogy akkor miért kér hitelt a kormány. De Lasteyrie pénzügyminiszter erre kérvénytelen volt bevalani, hogy a felsorolt jövedelmek nem a francia államkincstárba, hanem az általános jóvátételek kezelé-

sére hivatott bizottság pénztárába jolynak be. Így tehát azokból olyan szövetségesek jóvátételi igényeit is ki kell elégíteni, akik a Ruhr-megszállástól távol állanak.

Az ülésen éles szóváltás támadt Poincaré miniszterelnök és Berton kommunista képviselő között, aki azt kérdezte, hogy miért nem engedte meg a kormány a kommunista képviselőknek, hogy vizsgálóbizottságot küldjenek ki a Ruhr-területre. Poincaré ingerülten felelt:

— Kérdezze ezt tőlem a kamara nyílt ülésén, akkor megadom rá a választ!

Berton szemére vetette Poincaré-nak, hogy a vizsgálati tagságban lévő kommunista képviselők köztük Höllein német kommunista képviselő is éhségstrájk miatt életveszedelemben vannak.

Bonyodalmak a német választásgyűlés körül

Londonból jelentik: A brit kormány bizalmas uton értésére adta dr. Stahmer német nagykövetségnek, hogy nem kíván előkészítő tanácskozásokra lépni a berlini kormányral az újabb német javaslat kidolgozása körül.

A francia és angol lapok egyaránt

azzal a kérdéssel foglalkoznak, hogy milyen lesz a német ajánlat. Beavattottak tudni vélik, hogy a brit kormány nem kíván ugyan befolyást gyakorolni az új javaslatra, de tudatta Berlinben, hogy szeretné lelhivatalosan megismerni a jegyzéket, mielőtt hivatalosan megküldik Londonba.

Már a jegyzék előkészítése során megállapítható, hogy Hermes birodalmi pénzügyminiszter egyre élesekben eltávolodik a kormány többi tagjának fellegásától és szabad kezett akar magának biztosítani a jövőre nézve. A »Petit Parisien« berlini munkatársa azt jelenti, hogy ha Cuno kancellár a helyén marad, az csak azért történik, mert nincs párt vagy politikai, aki a mostani viszonyok között meg merné bukítani a kormányt. Rosenberg külügyminiszter a múlt hétfőn forma szerint leljárvolta lemondását, hogy könnyítsen a helyzeten, azonban a kancellár nem fogadta el.

A tótok sérelmei

Hlinkák kiáltványa Foch marsallhoz

Mint Prágából jelentik, Slovak, a Hlinka-párt lapja nyílt levelet intézett Foch marsallhoz, amelyben feltárta a szlovákok nemzeti sérelmeit.

A szlovák nép — mondja a kiáltvány — a vérünkkel és életünkkel vásárolták meg nemzetük szabadságát, amelyet a béke utáni negyedik esztendőben sem kaptak meg azoktól, akik azelőtt testvéri közösségben voltak a szlovákokkal. A szlovák nép szegénységben él ma, holott az antant oldalán éppúgy teljesítette hősi kötelességét, mint bármelyik nép, amely a francia zászló alatt harcolt a világháborúban.

»Bocsássa meg tábornok ur — fejezi be a Slovak — ha azok a koszoruk és virágok, melyeket a tót földön utjára szórnak, nemzetünk könnyeivel vannak átitatva. Fogadjja ezeket a könnyeket úgy, mint egy szenvedő nép legértékesebb gyöngeit s ezek emlékeztessék önt hazájában arra, hogy még szenved egy nemzet, amely önökkel közösen harcolt, s amely teljes bizalommal pillant önökre.«

Redukálnak . . .

A tisztviselő redukció a gyakorlatban

Az államháztartás pénzügyi egyensúlyának helyreállítására megint felfedezték az egyetlen felfedezhető módszert: redukálják a tisztviselők létszámát. Sztojadinovic pénzügyminiszter, aki eddig nagyobb koncepciókról tett tanúságot, most újból ragaszkodik ahhoz, hogy valamennyi minisztérium a tárcája körében alkalmazottak tíz százalékát elbocsássa.

Állami tisztviselő tényleg több van, mint amennyire szükség volna, ennek azonban az az oka, hogy azok, akiket politikai okokból, vagy a hatalmas protekciók befolyására alkalmaztak, nem dolgoznak. Természetesen a redukálás alkalmával nem ezeket bocsátják el, mert hiszen sem azok a politikai célok, sem azok az összeköttetések nem szűntek meg, amelyek száz és száz arra nem való, alkalmatlan és képesítés nélküli egyént juttattak be állami szolgálatba.

Egy igazságügyi tisztviselő, akif már egyszer redukáltak, hozzánk írt levelében elmondja, hogy a múlt évben végrehajtott redukciónál az egyik járásbírósgától elbocsátottak egy jegyzőt, egy kezelőtisztet s egy díjnokot. Három hónap múlva kineveztek ugyanide három új tisztviselőt. Az állam nem takarított meg semmit, mert az elbocsátottaknak végkielégítést adtak, a régi, gyakorlott, jó tisztviselők helyett ellenben

alkalmazott ujakat, akik csak hónapok múltán tanulják meg teendőiket, ha ugyan megtanulják. A másik járásbírósnál elbocsátottak két orosz hivatalnokot, ami érthető volt, mert használni alig lehetett őket, ellenben ugyanide két hónap után négy új tisztviselőt neveztek ki. Végül a harmadik járásbírósnál elbocsátottak egy járásbíró, minthogy a megmaradt egyetlen bíró érezte, hogy nem képes elvégezni egyedül a munkát, — lemondott, s a két bíró helyett kineveztek három, amennyire szükség is volt.

Valószínűleg nemcsak az igazságügyi tárca körében történtek hasonló esetek, hanem megtörtént ez másutt is. Erdemes volna megvizsgálni, hány új tisztviselőt neveztek ki a legutóbbi redukció óta. Aligha kevesebb ma a tisztviselők száma, mint előbb volt.

A minduntalan ismétlődő tisztviselő-redukció csak bizonytalanságot tesz az állami szolgálatot, amely becsületes ember számára ugyanis nyomorúság, s alkalmat ad arra, hogy a nemzetisége, vagy faja miatt ellenszenves, de dolgozó tisztviselőktől megszabaduljanak, hogy politikai jutalmakat adjanak, vagy üldözzenek, s hogy azután az elbocsátottak helyébe új embereket juttasson álláshoz az összeköttetés és a protekció.

Két fölmentő ítélet

Főtárgyalás a subotica törvényszéken

Pénteken három büntető ügyben tartott főtárgyalást Pavlovics István törvényszéki elnök tanácsa.

Az egymáshoz ragaszkodó sértések

Két topolai ember: Kovács Katona Ádám és Papp István állott vádlotként a bíróság előtt, azzal vádolva, hogy 1918 év december hó 11-én Kalmár Károly tanyájáról hat sértést elhajtottak. Kovács Katona Ádámot hallgatta ki a bíróság elsőnek.

Az általános kérdéseknél felteszi az elnök a kérdést:

— Vannak gyermekei?
— Igen, hat.
— Milyen kora a legfiatalabb és a legidősebb?

— Aprók is, meg nagyobb is uram, én nem tartom számon, hogy ki mennyi idős. Egyszerű munkásember vagyok.
— Volt már bíróság-előtt?

— Igen, veszekedésért, nyolc hónapot kaptam.

— Verekedésért... jegyzi meg az elnök és hozzá fűzi: súlyos testi sértésért volt elítélve. Most pedig mondja el, hogy történt az eset azzal a hat sértéssel, amit elhajtottak?

— Forradalomban történt az. Én gyűtem haza a katonaságtól, a gyerekek éhesek voltak... A többiek is »mentek«, én is mentem hogy a gyerekek ne haljanak éhen...

— De miért kellett ezért mindjárt hat sértést elhajtani? — kérdi az elnök.

— Nem akartak szétszaladni, uram. A hat malac együtt maradt.

— Hogy osztották fel a sértéseket maguk közt?

— Csak egyet osztottunk föl, mert a másik ötöt a csendőrök elvették tőlünk és visszaadták a gazdának, ahonnan elhajtottuk...

A másik vádlott: Papp István szintén azt mondja, hogy hazajött a katonaságtól, otthon nem volt semmi. Kénytelen volt. Ahogy mentünk — mondja — tanultuk a dísznókat. Kettőt akartunk elhajtani, de mind gyűtt.

A károsult Kalmár Károlyt hallgatta ki ezután tanuként a bíróság. Nem kíván kártérítést.

Ezután kihirdette a bíróság az ítéletet. A cselekmény elkövetése óta három év eltelt, az enyhítő körülmények figyelembe vételével vétségnek minősül cselekményük, ezért a vádlottakat fölmentik.

— Belenyugszunk, — jelentette ki a két vádlott és távoztak.

Mondjon egy Miatyánkot az apja sírlánál

Bernát András 25 éves adai cipész 711 a bíróság előtt, azzal vádolva, hogy 1920 június 20-án Adán, édesapját, Bernát Jánost megütötte és könnyű testi sértést okozott rajta.

Az elnök a tanukat szólítja, hogy megállapítsa, hogy kik jelentek meg. Bernát János...

A vádlott jelenti: Nincs itt. Nem jelent meg.

— Miért?
— Nem kapott idézést ezenkívül pedig meghalt. Az apám volt.

A vádlott nem érzi magát bűnösnek.

azt mondja, hogy az apja verte meg őt, ő csak védekezett.

Felolvassák az elhalt Bernát János jegyzőkönyvi vallomását és kihirdetik az ítéletet, amely fölmentő.

Mikor a vádlott meghajta magát távozni készült, utána szól az elnök:

— Mondjon egy Miatyánkot az apja sírlánál...

Nem oszlatják fel az Orjunát

A kormány erélyes fellépésre szánta rá magát a törvényellenes akciókkal szemben

Alexijevics Mitának, a BBB. osztály főnökének a Bácsmegyei Naplóban az Orjuna ellen tervezett intézkedésekről megjelent nyilatkozata élénk feltűnést keltett beograd politikai körökben is. Különösen a radikális párt vajdasági képviselőire tett a nyilatkozat mélyebb hatást, akik maguk is már többször tárgyaltak a radikális pártklubban erről a kérdéssel. A cikk megjelenése után többen, köztük Vuicsics belügyminiszter is, behatóan foglalkoztak az Orjuna ügyével és a belügyminiszter Radonics Jován suboticai képviselő előtt kijelentette, hogy a minisztérium valóban a legerélyesebben fog eljárni minden egyes törvényellenes cselekedet elkövetője ellen, tartozék az bármiféle nacionalista szervezethez. Magát az Orjuna egyesületét nem akarja a belügyminiszter felosztatni, minthogy a szervezet hazafias alapon működik és így a kormány nem akarja annak működését betiltással beszüntetni, mindaddig, míg az egyesület alapszabályainak kereteit túl nem lépi.

Ez természetesen nem jelenti azt — mondotta belügyminiszter — hogy az egyesület tagjainak esetleges erőszakos akcióit a legszigorubbán meg ne torolnánk.

Radonics képviselő a Bácsmegyei Napló munkatársa előtt kijelentette, hogy a belügyminiszternek evvel a felfogásával úgy ő, mint a többi radikális képviselők egyetértenek, mert ebben a kérdésben ők is a törvényes eljárás hívei és biztosra veszik, hogy a rendőrhatalóságok valóban a legszigorubbán fognak eljárni az egyes esetleg előforduló atrocitásokkal, vagy törvénytelenességekkel szemben.

Munkatársunknak alkalma volt erről a kérdéssel beszélgetést folytatni Trifunovics Marko államtitkárral, a belügyminiszter helyettesével. Az államtitkár kijelentette, hogy a belügyi kormány a legerélyesebben fog eljárni minden törvényellenes cselekedettel szemben, bár a nacionalista egyesület felosztatására nem gondolnak, a mint hogy Szlovéniában sem oszlatják fel az ottani nacionalista egyesületet.

Kormányintézkedésekre különben sincs szükség az Orjuna ellen, — mondotta az államtitkár — miután a hatóságoknak kiadott utasítások, amelyek a törvény keretein belül mozognak, teljesen elegendők az esetleges illegális cselekedetek hathatós és erélyes megtorlására.

Franciaország barátai

Kétezer kötet könyvet küldött a francia kormány a subotica francia egyesületnek

Franciaország nagyon tudja gyűlölni ellenségeit, — de nagyon hálás és bőkezű barátaival szemben. Legalább is ezt igazolják azok a tömött ládák, amelyek a modern francia irodalom remekeivel megrakva sűrű egymásutánban érkeztek az elmúlt hetekben Párisból Suboticára, Franciaország barátai címére.

»Les amis de la France« — ezen a néven működik Subotica egyik legifjabb kultúregyesülete, amelynek célja a franciabarátság ápolása, a francia kultúra terjesztése és a francia nyelv tanítása. Fél évvel ezelőtt alakult meg az egyesület Suboticán — mint a beograd franciabarátok klubjának fiókja — és azóta, bár csendben és minden reklám nélkül, mindemellett nagy intenzitással és sok eredménnyel működik programjának végrehajtásában.

A subotica gimnázium második emeletén pompásan berendezett, tágas klubhelyiségben, roskadásig megrakott könyvszekrények között, az asztalokon a legújabb és legdiszesebb folyóiratok tömkelegében, találkoznak naponta a subotica franciabarátok, hogy a francia nyelvben gyakorolják magukat és minél szélesebbkörű ismereteket szerezhessenek a francia művészetek és irodalom terén. Mindennap friss párisi lapok, — napilapok, revük, szépirodalmi és művészeti folyóiratok, — állanak rendelkezésükre, csütörtökönként pedig erősen látogatott taggyűlések, — reunion-ok — keretében a tagok egymás számára, heten-

ként felváltva, tartanak előadásokat Franciaországról, annak kulturájáról és művészetéről. Dorianne Court nyelvemesternő, az egyesület agilis titkára pedig hetenként két órában tanítja az egyesületben — külön kezdők és haladók számára, — a francia nyelvet.

Jean Bastellica subotica belga konzul, villanytelepi igazgató a diszelnöke az egyesületnek, melynek elnökségében helyet foglalnak a subotica társadalmi élet reprezentánsai: Szojanovics tábornok, hadosztályparancsnok, Plukovics József nagybirtokos, dr. Moravec ezredes-főtörzsorvos, Gyoryevics Jován törvényszéki bíró, dr. Perazsics Bozsidar törvényszéki orvos, Borovnyák gimnázium igazgató és még mások. A titkári teendőket Dorianne Court, Jean Court párisi egyetemi tanárleánya látja el, az egyesület legrepresentatívabb vagyonának, az értékes és sokoldalú könyvtárnak ügyeit pedig dr. Polldk Lajosné intézi teljes hozzáértéssel, gondjal és szaktudással.

Az egyesületnek nincsenek politikai céljai és a tagok klubban kerülik a politikát; az egyesület létezése és fennállása azonban egy láncszemét képezi annak a nagy francia politika propagandának, amely terjeszteni akarja a francia nyelvet, — főleg azonban a francia szimpátiát Közép-és Kelet Európában, leginkább pedig azokban az államokban, amelyek a háború alatt Franciaország oldalán harcoltak, vagy amelyek megalaku-

lásukat, területi megnagyobbodásukat nagy részben Franciaországnak köszönhetik. Lengyelországban, Csehszlovákiában, Romániában éppúgy működnek a franciabarát-egyesületek, mint nálunk és fentartásukra nagy figyelmet fordít a hivatalos Franciaország, a párisi kormány is.

A subotica egyesület nyolcvan tagjával, tízdiáros havi tagdíjával nem tudná úgy reprezentálni a francia kulturát, mint amennyire ezt rövid fél év alatt sikerült megvalósítania. A klub vezetősége állandó kontaktusban áll a párisi legnagyobb kultúregyesületekkel és a közoktatásügyi minisztériummal, amelyek állandó figyelemmel kísérik az egyesület működését. Tanácsokkal, utbagazítással látják el az egyesületet, — emellett nem fukarkodnak az anyagi támogatásban sem.

Les amis de la France. — Franciaország subotica barátai állandó havi szubvenciót kapnak a francia közoktatásügyi minisztériumtól. Az Alliance des Juifs Français, a Rothschildok vezetése alatt működő »francia zsidók egyesülete« pedig nemrégiben francia frankokban is tekintélyesnek mondható adományt küldött az egyesületnek reprezentációs és kulturális kiadásokra, amelyeknek hovaforrása fölött a subotica klub elnöksége határoz. Valamennyi szövegű párisi újságot, revüt, folyóiratot ingyen küldi a francia kormány, amelynek figyelme, — nyilván a nők megnyerése végett, — nem feledkezett meg a legújabb párisi divatlapokról sem.

A legnagyobbértékű adományt azonban bizonyára az a kétezer kötet könyv képezi, amely az elmúlt hetekben érkezett Párisból a közoktatásügyi minisztériumtól. Ezzel egészítette ki a francia kormány a subotica egyesület könyvtárát, amelynek magvát a beograd francia egyesület által a subotica klub megalakulásakor adományozott háromszáz kötet képezi.

A vasuti költségen, a vámon kívül még a házhozszállítás díját is kifizette a francia kormány azoknak a hatalmas ládáknak, amelyek a régi és új francia irodalom válogatott termékeit foglalták magukban. Ez a válogatás bizonyára nem rendszertelenül történt; a kétezer kötet között száz nyelvtanon irodalmi és történelmi műveken, kulturhistóriai tanulmányokon kívül meg lehet találni a Franciaország politikáját szolgáló irodalmi és szociálpolitikai munkákat. Molière és Rousseau, Claude Farrère és Anatole France mellett pedig szép számban foglalnak helyet a brosúrák is.

Franciaország jó politikát folytat barátaival szemben — és jóbarátokat keres politikája számára.

Anglia megegyezést keres a szovjettel

Krasszin fenyegeti az angol kormányt

Londonból jelentik: Krasszin csütörtökön lord Curzon külügyminiszterrel s a két külügyi államtitkárral hosszabb tárgyalást folytatott. A tárgyalásról szóló jelentések az angol közvéleményben azt a benyomást keltették, hogy Krasszin az angol kormány képviselőivel szemben fenyegető hangon beszélt.

Az angol alsóház csütörtöki ülésén arra a kérdésre, vajjon az angol és az orosz kormány május 28-ig elintézik-e a felforgó nézeteltéréseket, Mac Neill államtitkár azt válaszolta, hogy erre nézve még nem tett kötelező ígéretet.

A Lloyd George-liberalisok nevében Sir Robert Grigg kifejtette, hogy bár Angliában mindenki a legélesebben elítéli a bolsevista rendszert, mégis számolni kell azzal, hogy a tényleg létező kormány-rendszerrel Angliának Oroszországi érdekeltségei miatt tárgyalásokat kell folytatnia és megegyezésre is jutnia.

CIRKUSZ

Hogyan lehet száz évig élni?

Ha én mondom, akkor elhíheti az olvasó, hogy sohasem jutott még eszembe azon törni a fejem, hogyan élhet az ember száz esztendeig? Ha száz esztendeig élnek, akkor sem foglalkoznék ilyen marhasággal. Azonban, úgy látszik, vannak olyan emberek, akiknek nincs jobb dolguk, mit azon tételödni, hogy mit kell csinálni, milyen életmódot kell folytatni, milyen rendszabályokat kell betartani annak, aki ilyen hosszú ideig akar megélni a subotical por-mizériák és a német jóvátételi válság elhuzódása miatt. Ez a két dolog tudniillik örök, szemben a világegyetemmel és a többi ideiglenes jellegű tüneményekkel, amelyeknek viszonylagos voltát fényesen be igazolta a legutóbbi időben nem is érdemtellenül felkapott relativitás-elmélet. (Erről két ugynevezett vicc is jut eszembe: a) A világegyetemen még nincs *numerus clausus*. b) Ezt a viccet már elfelejtettem. Hogy vannak olyan emberek, akiket ez a kérdés érdekel, azt a *Jiji Simbum* című tokiói lapból tudom, amely kitűnően szerkesztett ujság léteire bizonyára nem közölné tíz pontba összefoglalva a mértékletes élet szabályait, ha ezek a pontok nem hoznák lázas izgalomba az olvasók széles köreit. Bármennyire is egészségtelen az ilyen lázas izgalom és bármennyire is beleütközik ez a mértékletes élet szabályainak hatodik pontjába, amely szerint az ember ne legyen soha lázas, hanem testteljebb házas, de lehetőleg háromemeletes házas, mert az jól tesz a tudóknak... mondom, mindezek ellenére követem a *Jiji Simbum* példáját és magam is összeállítok tíz paragrafusból álló rövid használati utasítást azok számára, akik elevenen akarják centenáriumukat megélni. A japán folyóirat... (közbevetőleg meg kell jegyezni, hogy nem tudok folyékonyan japánul és ezért egyik magyar lapból voltam kénytelen tudomást szerezni a szóbanforgó közleményről) — szóval a japán folyóirat ugyanis kissé szigorú rendszabályokat ír elő olvasóinak és olyan utasításokat is ad nekik, amelyek erőfellel megvalósíthatatlanok. Nem rossz például, hogy az ember többször házasodjék. Viszont egészen kivihetetlen, hogy egyszer egyék hust naponta mindenki. Ki engedheti meg magának, hogy naponta hust egyék? A modern európai viszonyok figyelembevételével készült Kis Hasznos Tanácsadó, amely kiküszöböli ezeket a nehézségeket, így hangzik:

1. Naponta többször végy lélegzetet!
2. Felkelés előtt sétálj két órát. Ebéd előtt két óráig járkalni kell! Ebéd után két óraj gyaloglás! Lefekvés előtt járj két órát fel-alá.
3. Ajánlatos uzsonna, valamint vacsora előtt és után is sétálgatni néhány óracska.
4. Gyomrod este ne terheld meg!
5. Fürödj legalább kéthavonként forró, vagy hideg, esetleg langyos vízben.
6. Keveset beszélj.
7. Kerüld mindent, ami bosszant. Ne olvas humoreszkeket.
8. Ne tuld az agymunkát. Irj humoreszkeket.
9. Tiszteld apádat és anyádat, hogy hosszú életű légy a földön. Ez nem új, de biztos és kipróbált szer.
10. Ne halj meg kilencvenkilen-cedik életéved előtt! Fontos!!!

Aki ezeket az előírásokat betartja, az okvetlenül megéri századik születésnapját. Legalább is olyan biztosan, mintha a *Jiji Simbum* előírásaihoz alkalmazkodik.

dib.

HIREK

— **Jovanovics Ljuba a királynál.** Beogradból jelentik: Jovanovics Ljuba vallásügyi minisztert pénteken a király kihallgatáson fogadta, akinek hosszasan referált a politikai helyzetről.

— **Foch tábornagy visszautazott Párisba.** Bécsből jelentik: Foch marsall pénteken Pozsonyból Bécsbe érkezett és még az éjszaka folyamán tovább utazott Párisba.

— **Az athéni jugoszláv követ Nincsiénél.** Beogradból jelentik: Balugdzsics athéni S. H. S. követ pénteken meglátogatta Nincsiénél külügyminisztert, akitől újabb utasításokat kapott a jugoszláv-görög tárgyalásokra vonatkozólag. Balugdzsics szombaton fog visszautazni Athénba.

— **Ünnepély a kumanovói emlékmű javára.** Novisadról jelentik: A kumanovói emlékmű építésére alakított bizottság pünkösd első napján nagy ünnepélyt rendez Novisadon. A kormány az ünnepély céljaira a Karadjorgye nevű luxus-hajót bocsátotta a bizottság rendelkezésére. A hajón vasárnap délután félkettőkor érkeznek meg a beogradi és zemuni vendégek. Délután a novisadi egyesületek részvételével nagyszabású hangverseny lesz.

— **A budapesti újságíró egyesület üdvözlöi Milkó Izidort.** Milkó Izidor írásai a magyar kulturát gazdagítják érthető tehát, hogy az S. H. S. királyság közönségén kívül elsősorban a magyar kultúra őrzői és munkásai azok, akik megbecsüléssel tekintenek arra a több évtizedes munkásságra, amelyet Milkó Izidor végzett. A budapesti újságírók egyesülete — mint Budapestről jelentik — legutóbbi választmányi ülésén foglalkozott Milkó Izidor írói jubileumával és elhatározta, hogy a testület nevében üdvözlölni fogja a magyar újságírókban is jelentős szerepet játszó, népszerű Baedekert, akinek jubileumát előreláthatólag Magyarország egyéb kulturszervezetei is megünnepelik.

— **Ki lesz a novisadi főkapitány-helyettes?** Megirtuk, hogy Gyorgyevics P. Cvetán novisadi főkapitány helyettesét belügyminiszteri elsőosztályu titkárrá nevezték ki és a főkapitány-helyettesi állás betöltésére Rakics Redemko rendőrkapitány, a bünyügyi osztály vezetője van kiszemelve. Mint most Novisadról jelentik, a főkapitány-helyettesi állás betöltésénél újabb kombinációba vették Djermekov Dusan dr.-t. Szlepsevics Milán kerületi főispán jelenleg hivatalos ügyekben Somborban időzik. Mihelyt onnan visszaérkezik, dönteni fognak ebben a kérdésben.

— **Újabb tárgyalások Olaszországgal.** Beogradból jelentik: A kormány és az olasz kormány között végre létrejött a végleges megegyezés az Abbaziában husvét előtt félbeszakított tárgyalások folytatására. A római kormány már meg is állapította az új tárgyalások helyét és idejét, melyek május 25-én Rómába fognak megkezdődni. Jugoszláviát a paritásos bizottság régi tagjai fogják a tárgyaláson képviselni, akik mellé még néhány szakértőt rendel ki a kormány. E célból már táviratilag Beogradba hívták Laginja volt bánt, a fiumei tanácsadó bizottság elnökét.

— **Új városi irodafőnökök.** Az ujonnan rendszeresített négy városi irodafőnöki állásba a belügyminiszter Markovics Iván, Markovics György, Dulics József és Jovanovics Milorád eddigi városi irodafőnököket nevezte ki a IX. fizetési osztályban.

— **Nyugalomba vonult diplomata.** Beogradból jelentik: A király nyugdíjazta Ilic Nasztáz követségi tanácsost, az albániai jugoszláv követség vezetőjét. Ilic több mint egy esztendeje működik Tiranában és nagyban hozzájárult a két ország közötti barátságos viszony helyreállításához. Ilic a régi Szerbia diplomata gárdájának egyik legtekintélyesebb tagja volt.

— **Cionisták országos gyűlése.** Novisadról jelentik: Május hó 27-én és 28-án országos cionista-gyűlés lesz Novisadon, amelyen az ország valamennyi cionista szervezet képviseltetni fogja magát. Százötvenkét résztvevőre számítanak.

— **Elkészült az első novisadi repülőgép.** Novisadról jelentik: A Bácsmegyei Napló hirt adott róla, hogy a kormány Novisadon nagyszabású repülőgép-gyárat létesít. Még annak üzembehelyezése előtt a katonai repülőterén levő műhely elkészítette az első repülőgépet, amelynek minden alkatrészét Novisadon állították elő. A repülőgép, amely négy utasra van berendezve, csütörtökön délután utasokkal felszállt és kifogástalanul működött.

— **A radikális párt kiküldöttel az interparlamentáris konferencián.** Beogradból jelentik: A prágai interparlamentáris kereskedelmi konferenciára holnap indulnak el a kiküldöttek Perics Minkó szociálpolitikai miniszter vezetése alatt. A radikális párt részéről Jovanovics Vása és dr. Janics vesznek részt az interparlamentáris konferencián, amelyen a többi pártok is két-két taggal képviseltetik magukat.

— **A sentaj főgimnázium érettségi vizsgálatai.** Sentáról jelentik: A sentaj főgimnáziumban június hónapban kezdődnek meg az érettségi vizsgálatok. A magánvizsgák június 1-től 3-ig lesznek megtartva. A negyedik osztályosok részére a kisérettségi vizsgák június 4-11-ig, a nagyérettségi vizsgák — írásbeli 11-14-ig, szóbeli 14-16-ig — folynak le.

— **Lord Carnernon végrendelete.** Londonból jelentik: Tegnap bontották fel és hirdették ki lord Carnernon végrendeletét. Felesége és egyetlen fia az általános örökösök, akik egyenlő részben osztozkodnak az ingatlan vagyonon, de kötelesek a család egyes tagjainak a megjelölt hagyatékokat 400.000 font sterling összegben kifizetni. A lord arra kéri végrendeletében feleségét, hogy amennyiben elszánná magát egyes kiadott egyiptomi régiségek eladására, elsősorban a British Muzeumnak tartozik azokat felajánlani 20.000 font vételi áron. Hű munkatársának, Carternek, 500.000 font sterlinget hagyományozott Carnernon.

— **Mennyi rejtett fegyvert koboztak el Németországban?** Londonból jelentik: A hadügyminisztérium államtitkára közölte a fegyverszünet óta Németországban elkobozott elrejtett hadianyagok számát. Ennek mennyisége a hivatalos adatok szerint 63 ágyú, 354 ágyútalp, 7577 gránát, 7 lövészárk-mozsár, 840 gépfegyver, 43.380 pisztoly és revolver és 6.225.000 töltény.

— **Politikai gyilkosság Varsóban.** Varsóból jelentik: Nievinski földbirtokecs csütörtökön Olvinskit, a varsói földhitelbank elnökét lakása előtt három revolverlövéllyel agyonlőtte. A gyilkos tettének elkövetése után nyugodtan fogadta letartóztatását és kijelentette, hogy korrupt embert küldött a másvilágra. Egyes lapok szerint a gyilkosságnak politikai okai vannak.

— **Fekete himlő Versecen.** Versecről jelentik: Versec és Bela-Crkva környékén terjed a fekete himlő. A novisadi közegészségügyi osztály rendelkezése Versec és Bela-Crkva lakosságát bejelenti: fekete himlő ellen, hogy a járvány terjedését megakadályozzák.

— **Színház est Ószlvacon.** Az ószlva váci műkedvelőgárda szombat este fogja bemutatni Szenteleky Kornélnak, a »Bácsmegyei Napló« munkatársának finom kompozíciójú egyfelvonásos pantomimját a *Szerda előtt*-et. A meleg, színes darab meséjét, klasszikus mesterek muzsikája szövi át. A szereplők a legjobb és legtehetségesebb műkedvelőkből toborozódtak össze. Fellépnek a darabban, Ábrahám Rózi (Pierrette), Jurg János (Pierrot), Hettesheimer Erika (Colombina) Vida József (Pantalone), dr. Szász Imre (Pulcinella), Varga Feri (Arlecchino), Poth Erzsébet (Lovag), Varga Irén (Trobadur), Bär Kató (Smeraldina), Müller Katica (Fekete Pierrette), Schmidt József (A Halál), Schladt Karcsi (Bohóc), Lederer Ducika (Ámor), Szücs László (Törpe). Ugyancsak ez este kerül színre Gerolamo Rovetta híres drámája is a *Becstelenek*. Az előadásra a szereplők nagy kedvvel készülődnek.

— **Háromezerre egymillió.** A pénteki budapesti löversenynek két szenzációja volt. Az egyik: hogy Károlyi grófnő *A tempo* nevű két-évesének győzelmére a totalizátor 100 koronára 7240 koronát fizetett; a másik pedig pedig, hogy ezt a derék csikót egy E. D. nevű népszerű barzongorás 3000 koronával megfogadta. Kapott tehát a tétjére 217.200 koronát. Ebből a pénzből a következő, az utolsó futamban Csokonait megfogadta 150.000 koronával 6:1 oddsszal. Csokonai győzött és E. D.-nek kifizettek 900.000 korona nyereséget. Így lett a három ezresből több mint egy millió. Tovább azután nem játszhatott a derék zongorás, mert nem volt több futam. Különben talán még aznap elszórt volna a páratlan főnyeremény.

— **Megtámadta a csendőrt.** Becskerekéről jelentik: Popov Milán becskerekői kereskedősegéd több társával kirándult Aradac községbe, ahonnan késő délután tértek vissza kocsin. Utközben a kocsi-ra vették Csaramárkó Misko dalmát bázarost. Popov a bázáros táskájából több kést kivett, amit Csaramárkó észrevett. Visszakövetelte a késeket, Popov azonban nem akarta visszaadni. Végül dufakodni kezdtek a kocsin. A lárma figyelmessé lett Petrovics Sztojadin csendőr, aki felszólította Popovot, hogy adja vissza az ellopott késeket a bázárosnak. Popov erre kést rántott és rárohant a csendőrré, aki azonban lefogta és letartóztatta. Megindult az eljárás ellene.

— **Becskekerek környékének villanyvilágítása.** Becskerekéről jelentik: Becskerek város már régebben tervebe vette, hogy a villanygyárat kibővíti és a környékbeli községeket is ellátja világitással. A községi villanyvilágítás ügyében pénteken Becskereken a vármegyeház közgyűlési termében ankétot hívtak össze, amelyen 33 község képviselője jelent meg. Az ankétot dr. Alexics Bogolyub polgármester nyitotta meg, majd Beslin Nikola városi főmérnök ismertette a terveket. A megjelentek elvben elfogadták a terveket, de véglegesen határozni csak a kiszélesített tanács döntése után fognak.

— **Szerencsétlenség.** Pénteken kora reggeli órában Vojnics-Vogics Teréz 63 éves sándori asszony a Jelaciceva-utcán egy talicskán 32 liter tejet tolt. Egy kocsi az uttesten elütötte. A tej kiömlött s az asszony súlyos sérüléseket szenvedett. A mentők szállították be a kórházba.

— **Alekszandrov Todor meggyilkolása.** Szófiából jelentik: Alekszandrov Todor meggyilkolásának hírére hivatalosan még nem erősítették meg. A macedón komité néhány letartóztatott tagja viszont, akik állandó összeköttetésben állottak a meggyilkolt macedón vezérrel, megerősítik megöletésének hírére. Ezek közvetlenül letartóztatásuk előtt három nappal ez előtt futár útján kapták a hírt, hogy Alekszandrovot Pirinben megölték, de nem a kormány ügynökei, hanem saját pártbívei.

— Apad a bécsi munkanélküliek száma. Március közepén — mint bécsi tudósítónk jelenti — a munkanélküliek száma elérte tetőpontját s azóta egyre csökken. Április végével még 79.246 munkanélküli kapott a várostól inségsegélyt, de már május 15-én mindössze 76.230 munkanélküli volt Bécsben.

A »Bácsmegyei Napló« pünkösdi száma 24 oldalon, rendkívül érdekes tartalommal jelenik meg. Ára 2 dinár.

— A ponyvafrodalom ellen. Budapestről jelentik: A főkapitány rendeletét bocsátott ki, amely a ponyvafrodalom ellen intézkedik. A rendelet utasítja a rendőrközegeket, hogy el kell kobozni és megsemmisíteni az erkölcsökbe ütköző detektívregényeket és pornografikus könyveket.

— Házasság. Heller Miklós, Veiiki-Becskekerek, Schreiber Sarinovac folyó hó 20-án vasárnap, Sarinovacban házasságot kötnek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Nyugdíjazás. A közoktatásügyi miniszter Kuki Mihály hajmoki igazgatótanítót 35 évi szolgálat után nyugdíjazta.

— Maláriást keresnek. Ezzel a címmel a Bácsmegyei Napló április 17-iki számában megjelent cikkben említett beteget nem dr. Munk Artur kezelte, hanem egy másik suboticiai orvos. Dr. Munk Artur neve csupán úgy került a cikkbe, hogy a kérdéses betegség természetére vonatkozólag tőle kértünk felvilágosítást, amit szíves készséggel és kitűnő szakavatottsággal adott meg.

Subotical, topolai, adai, sróbrauni, kishegyesi, feketehégyi, hajmoki, kikindai katonák levelei a »Bácsmegyei Napló« pünkösdi számában.

— Tornaiünnepély Sentán. Sentáról jelentik: A sentai főgimnázium szerb és magyar tanulói pünkösdkor a Népkerthben tornaiünnepélyt rendeztek.

— Sikasztás miatt letartóztatták a kolozsvári rendőrség pénztárosát. Bukaresti tudósítónk táviratozza: Niculescut, a Kolozsvári városi rendőrség pénztárosát hatszázezer lei elikkasztása miatt letartóztatták.

— Megszűnt a hamburgi kikötőmunkások sztrájkja. Hamburgból jelentik: A kikötőmunkások sztrájkja megszűnt, a munkások mindenütt felvették a munkát.

— Poincaré autómobilját elütötte egy társzekér. Párisból jelentik: Poincaré miniszterelnök csütörtökön autómobilon robogott át II. Sándor cár hidján s mikor a sofőr ki akart kerülni egy kocsiutóldást, ugyanakkor egy teherkocsi is abba az irányba kanyarodott, úgy, hogy elütötte a miniszterelnök autómobilját. Poincarének semmi baja nem történt.

— A butorgyár tolvaja. Novisadról jelentik: Az »Atlasz« butorgyár igazgatója, Persing Bernát régebb idő óta észlelte, hogy valaki rendszeresen lopja a gyár szerszámait és anyagraktárát. Feljelentést tett a rendőrségnél, amely tíz hónapig figyelte a gyár munkásait és kiderítette, hogy Pintér Lipót gyári munkás a tolvaj. Péterváradon lakott s oda vitte a lopott tárgyakat. A rendőrség házkutatást tartott Pintér lakásán és megtalálta a lopott holmikat. A munkást letartóztatták.

— Tolvaj éjjellőr. Novisadról jelentik: A »Bácsmegyei Napló« közölte, hogy Fehér Vilmos Egres-utcai koreszmáros különböző lopott holmikat vett meg és emiatt letartóztatták. A lopott áruk között volt olyan is, ami a Königstädter Testvérek cég szeszgyárából származott. A rendőrség kinyomozta, hogy a lopott árukat a gyárban alkalmazott Kiss Péter nevű éjjeli őr adta el Fehérnek. Az éjjellőrt letartóztatták.

— Bulgária viszonya a nagyhatalmakhoz. Szófiából jelentik: Az olasz kormány katonai attasét nevezett ki Szófiába, amit a két ország közötti normális állapot helyreállítása jelének tekintenek. A katonai leszerelés ellenőrzésére kirendelt japán delegátus már elhagyta Bulgáriát. A sajtó és a közvélemény ezeket a híreket nagyon kedvezően fogadja és a nagyhatalmak barátságos magatartásaként fogják fel őket. Azt hiszik, hogy a szövetségi ellenőrző bizottság is rövidesen befejezi működését.

— Elgázolta a vonat. E hó 14-én reggel 8 órakor bácska-gradistei határában a Botka-szállás mellett a Sombor-Stari-Becsei vonat, az átjárónál elütötte Subotin Milos esküdt előfogatos kocsiját. A hátsó ülésen Subotin összeroncsolva esett ki a kocsiból. A vonat megállott és a sebesült esküdtet eszméletlen állapotban a vonatra feltették és beszállították Staribecsekre. Az esküdt sérülése oly súlyos, hogy azóta nem nyerte vissza eszméletét és az orvosok véleménye szerint életben maradásához nincs remény.

Weisz Bubus Subotica legjobb Boros-imitátora, a legújabb Boros-kuplékkal fog fellépni a »Typograph« Sport Club június 3-iki kabaré-estélyén. A kiváló műkedvelő kuplé, Simonyi Böskö szanzonjai, Walker Bobby Stepp-táncra és Hirth Lipót énekszámain kívül a legújabb szláv dalok és két egyfelvonásos, továbbá helyi aktualitások fogják kivívni és sikerültt tenni a Typographisták estélyét. Belépő-díj 10 dinár.

— A »Lada« kiállítás Somborban. A »Lada« név alatt csoportosult szerb művészek kiállítását rendezték a megyeháza nagytermében. Kevés kép került kiállításra és még kevesebb mondani való. Erőtlen eláradások, vérszegény kezdések, nyájias fényképnagyítások. A legtöbbben régi, kopott és sima uton járnak s csak itt-ott találunk némi küzdést és némi akarást. Talán a legtöbbet és legmerészebben akaró és ígérő jelenség közöttük Milojevic Milica, akin Gangin és a francia neoprimitivizmus hatása érezhető. Ugyancsak eleven és ígértes erő lüktet Csapjevic Milica vásznain. Finom hangulatai, nyugodt meglátásai és egyszerű, rokonszenves közlési módja van Stevanovic Bortvojnak. (Őszilalkony, Decemberi nap) azonban Pavlovic Dragolyub hangulatos vászna — a háza határában 1916-ban — csupán sápadt, bágyedt érzélgősség. Sokkal több jót mondhatunk a szobrokról. Jovanovic Gyorgye és Rokszandics Szimeon komoly, izmos, napsugaras tehetségek. Jovanovicnak van néhány plakettje és mellszobra, mely messze felülemelkedik a kiállítás szintjén. Uglátszik a képfaragás az erősebb, a közvetlenebb és éppen ezért a legnagyobb mértékben kifejező módja a délszláv művészetnek.

A Jugoszláv Kereskedők Egyesülete (Lloyd) értesíti tagjait, hogy folyó hó 20-án, vasárnap délután 5 órakor a Jugoszlávia kávéházban (Lifka-mozi épületben) ülést tart. Kéri a tagokat, hogy azon megjelenni sziveskedjenek.

Tavalyról visszamaradt férfi fürdő-dresszek már 55 dinártól felfelé, női klotte fürdőruhák legújabb fazonokban 185 dinártól felfelé kaphatók Klein Jenőnél Novisad Jevrejska-utca 13.

A hadirokkantak subotical kerületi szervezetének közgyűlése. A hadirokkantak subotical szervezete május hó 21-én, pénteken, a Paja Kujundzić-utca 9-ik szám alatt levő hivatali helyiségében reggel 8 órai kezdettel tartja évi rendes közgyűlést.

A suboticali Műpártolók Köre vasárnap, 20-án délután 4 órai kezdettel gyermekelődást rendez a Városi Színházban: színpadra kerül a »A hamupipőke«, melyben 50 gyermek vesz részt. Este pedig a kör gárdája először látja az »Arva Jutka« népszimfóvet. Mindkét előadásra jegyek kaphatók.

Dr. Vécsei Jenő orvosi rendelője némi betegek részére rendel délelőtt 7-9. ig, délután 2-től fél 4-ig és 5-7-ig. Lakás: Cyrill-metoda-tér 5. I. emelet, Volnich Piroška féle ház.

SPORT

A Sloga pünkösdkor Novisadra megy. A Sloga csapata pünkösdk hét-főjén Novisadon fog vendégszerepelni, ahol a N. A. K. lesz az ellenfele.

Pályát vásárolt a sentai kereskedőfiak egyesülete. A sentai kereskedőfiak egyesülete pályát vásárolt. A pálya, amely már teljesen elkészült, 120.000 koronába került.

Guillemot starthoz áll Göteborgban. Párisból jelentik: A francia atlétikai szövetség elhatározta, hogy Jean Guillemot olimpiai bajnokot indítja Göteborgban.

Kehrling győzelmei Göteborgban. Mint Göteborgból jelentik, Kehrling Béla magyar tenniszbajnok biztos nyertje az egyes tenniszversenynek. Legutóbbi napokban minden mérkőzését megnyerte és legyőzte a németek favoritját, Bergmann bajnokot.

Peddock—Prágában. A híres amerikai csodafutó szerdán starthoz állt Prágában. A hetven és száz yardon indul és jóval a cseh rekordidőkön belül győzte le ellenfeleit. Peddock ezen kívül futott egy gyenge cseh stafétában, amelynek mint utolsó tagja tizenöt méter hátránnyal váltott a Slavia rekorderstafétájának futójával szemben, akit gyönyörű finisszel három méterrel megvert.

ABácsmegyei Napló 133-ik számához

Aki június 30-ig ezeket a szelvényeket összegyűjti és beküldi, az 1/2 évi időtartamra baleset ellen

1000— dinár erejéig halál

2500— dinár erejéig rokkantság

esetére a

Rossija-Fanciöre

biztosító és viszontbiztosító társaságnál

díjmentesen biztosítva lesz

A művész közönség fotografsa Reményi fotóművész, Rudičeva ul. 4. I. em.

A Kereskedők és Gyárosok Egyesületében (Lloyd) minden szombaton

családi est

Kitűnő konyha. — Frissítő italok.

BODRICS MISKA

teljes zenekará hangversenyez.

Háziasszonyok!!!

A közismert, 40 év óta legjobban bevált, valódi

Hartmann és Mittler
„LUFTBALLON“
KÉKITŐ

eredeti üvegekben minden fűszer- és festéküzletben ismét kapható A legkiadósabb és legmegbízhatóbb minőség. Ügyeljünk a cégre és a „LUFTBALLON“ védjegyre.

TŐZSDE

Novisadi terménytőzsde, május 18-án. Lanyha irányzat mellett 80 vagon áru kelt el, következő árak mellett, Buza negyed kasszával 435 dinár, félkasszával 444—450 dinár, Tengeri prompt, negyed kasszával 253.75 dinár félkasszával 252—255 dinár gömbölyű 255 dinár, júniusi 256.50 dinár, szeremi 260 dinár, Liszt 7-es zsákkal 430 dinár, bánáti, becskereki paritás zsák nélkül 355.50 dinár, Árpa 292.50 dinár, Zab 290 dinár, bab 500 dinár.

Beograd, május 18. Devizák: Páris 642.50—643 London 444—444.50, Milano 467.50—468, Genf 1737, Newyork 9580, Berlin 0.2050, Prága 287.75, Bécs 0.13575, Bukarest 470, Budapest 1.84—1.85, Amsterdam 380, Szófia 78. Valuták: Dollár 95 Angol font 438, Lei 46.50.

Zürich, május 18. Zárlat: Berlin 0.012 (0.0123), Amsterdam 217.50 (217.253), Newyork 555 (555), London 25.66 (25.75), Páris 37.025 (36.95), Milano 26.975 (27.025), Prága 16.54 (16.13), Budapest 0.103750 (0.1050), Beograd 5.75 (5.175), Varsó 0.0116 (0.0116), Bécs 0.007825 (0.007825).

Budapest, május 18. A devizaközponthoz jövevények: Devizák: Amsterdam 2042—2102, Beograd 54—56, Berlin 11—13, Bukarest 25.50—27.50, London 24125—24725, Newyork 5220—5370, Páris 348—385, Prága 152—162, Varsó 11.40—12.60, Bécs 7.40—7.70, Svájc 940—970. Valuták: Holland forint 2042—2102, Dinár 54—56, Márka 12—14, Lei 25.50—27.50, Lira 259—269, Angol font 24150—24750, Dollár 5240—5390, Francia frank 353—363, Szokol 152—162, Lengyel márka 11.40—12.60, Ausztriai korona 7.40—7.70, Svájci frank 9.50—9.80, Napoleon 19000.

Értéktőzsde. A pénteki tőzsde gyöngénnyitása után megszilárdult. Zárlat előtt bécsi hírekre még szilárdabbá vált a tendencia. A kosztipénz ára is emelkedett.

Árfolyamok: Magyar Hittel 46.000, Osztrák Hittel 15500, Nagybányai 15000, Általános Köszén 376000, Salgó 417000, Athenaeum 27000, Rigler 16500, Pallas 18500, Tröszt 22000, Atlantica 20250—20500, Közuti 9300, Nova 28000, Viktória 34500, Első Budapesti Gőz 45000, Gizella 9800, Nasici 196000, Hazai fa 14000, Ófa 51500, Viktória Butor 4400, Szlavónia 7900, Fegyver 252—254000, Ganz Danubius 2500000, Ganz villamos-sági 312000, Kaszab 16000, Hofherr 53000, Láng 41000, Vegyipari 115000, Schlick 28500, Lipták 4875, Izzó 86000, Klotild 20000, Stummer 285000, Magyar Cukor 485000, Mezőhegyesi 73000, Georgia 137000, Diana 2600, Vasutforgalmi 45000, Szalámi 7500, Szolnoki 5250, Gschwindt 101000, Karton 31000, Pamut 48000, Phöbus 11000, Auer 37000.

Arntőzsde. Az irányzat szilárd, Buza 26500, Rozs 16500, Morzsolt tengeri 16200.

Dr. Andrejevics Andra fogászati specialista fogorvos és technikai műteremt egyévi berlini és bécsi tanulmány után megnyitotta és minden fogászati munkát a legmodernebb kivitelben teljesít. Fogászati laboratóriumában a technikai munkákat fogorvosok részére is Alesch ur, a bécsi fogászati egyetemnek klinika volt főnöke végzi. Rendel d. e. 9—12 és d. u. 2—5-ig Kralja Petra Park 7. számú házban az emeleten (volt Reichl-palota). Telefon 4—52.

Mariola arckrém a legjobb arcápoló!

NYILTÉR.

Értesítjük t. üzletfeleinket, hogy cégünk-ből Varsányi István ur kivált, ennél fogva cégünk nevében semmiféle üzleti ténykedést nem eszközölhet.

Centralna Mlekara
Sombor

3789

Tudatjuk ügyfeleinkkel, hogy iroda-helyiségünket Somborban a Méh helyiségéből Preradović i Drug — Kraljević Gjorgje ulica 6 sz. alatti helyiségébe helyeztük át.

Adriai (Jadranska)
Bizt. Társulat főügynöksége
Sombor

3787

Figyelmeztetek mindenkit, hogy válófélben lévő feleségemnek senki ne hitelezzen mert adósságait nem ismerem el.
Bajmok, 1923. május 18.

Kollár Gyula.

3818

Értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy Bajmokon

gyapjufonódát

rendeztem be, ahol e szakmába vágó munkát legpontosabban és jutányosan vállalom.

Szives pártfogást kér
Illi Vendel
Bajmok.

3817

Értesítés.

Értesitem az érdekelteket, hogy terménykereskedésemet május 1-től saját házamba V. Gajeva u. 70. helyeztem át. Raktáramat a régi helyén (Miška Prčić ulica) tovább is megtartom.

Tisztelettel
Šibalić Illés
termény kereskedő
Telefon 521.

3563

NŐI KALAPÜZLETEMET

eddigi helyéről

ALEKSANDROVA UL. 7. sz. ALÁ

(Konen-ház) I. emelet

3702

helyeztem át, ahol a legutolsó párisi modellek után készült kalapok állandóan raktáron vannak. A n. é. közönség szives pártfogását kérem

TAMASSY ANNA női kalapterme

Fényképészeti szaküzlet!

Mimosa N. P. G., Bayer, Satrap, Hauf, Agfa, Perutz, Verax, Leiner gyártmányok GYÁRI LERAKATA. Szakfényképészeknek eredeti GYÁRI ARON.

Kérjen árajánlatot!
KOZMETIKA,
FOTO-SPORT

Sombor S. H. S. Sombor S. H. S

B. D. Mihajlović

tojás- és baromfikivitel

Novi Vrbas Telefon 5.

Sürgönycim: Dusan Novi-Vrbas.

Vásárol tojást és baromfit a legmagasabb napi árakon. Érdeklődésre készséggel ad felvilágosítást.

Asztalos mesterek és butorgyárosok figyelmébe!

Újlag érkezett mindenféle külföldi NEMES FURNIR, kisebb nagyobb mennyiség azonnal szállítható.

SPITZER HERMANN
Sombor, Karađorđe u. 8
Telefon 229 és 228

Weitzenfeld és Társa
Subotica

Iroda: Városi bérpalota. — Telep: Sentai-pat
Távíratcim: KENDERIPAR.
Telefon 190. Alapítva 1902.

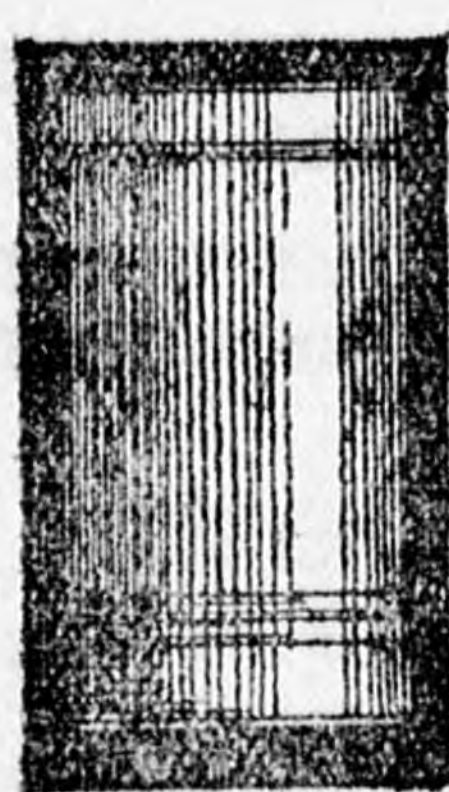
PONYVA

ELADÁS ÉS KÖLCSÖNZÉS.

AJÁNL:

Lópokrókat, tűzoltó és kerti tömlőket, új lisztes, gabonás, gyapju, toll, komló és szalmazsákokat, madrac és roletta szöveteket jutából és lenből, mindennemű házivásznat. Zsinog, kötél és hevederek.

Svájci sajtoló folyékony, por- és tabláltában, svájci sajtvaszon, vaj és sajtfesték, Francia peronospora fecskendő, műtrágya, virág és zöldség kultúrának. Különféle zöldségmagvak, fű- és fmagvak kaphatók nagyban és kicsinyben. Tima Vladiszavljević magkereskedés Beograd, Knez Mihajlova ulica 8. Magtermelőket keresek!

Gyógyszerészek és Droguisták

porcellántégelyeket krémnek és Lehmannkenőcsnek minden mennyiségben szállít Porcellán és Majolika-gyár R. T. Novisad.

Előrehaladt korom miatt eladom Stari Bečen nagy sarokházamat a város közepén, forgalmas utcában álló jóforgalmu, jövedelmethajtó tűzifa, cement, kőszén, faszén és műszületemet három vagonhoz szükséges mézhordókkal áru vagy anélkül, azonnal vagy később átvehető, szükséges tőke beosztással fizethető. Két millió korona. A sarkon bérbeadott fűszerüzlet van. — Trebitsch Jakab.

Elsőrendű favillát ajánl nagybani eladásra és azonnali szállításra „Silva“ industrijalno i trgovačko društvo Osiijek Belkovićeve ul. 7. — Telefon 4-07.

Fűrészpor és gépforgács nagyobb mennyiségben olcsón kapható a FERRUM D. D.-nél Majšanski put.

AKSENTIJEVIĆ és FIXMANN BEOGRAD

hirlapterjesztő és hirdető vállalat
Telefon 22-22. SKOPLJANSKA UL. 18. Postafiók 176.
Folyószám a Prágai Hitelbank beogradi fiókjánál.

VÁM- és PÉNZÜGYEKBE:

saját jogtanácsosunk jár el. Számos elismerő levél
Vámmentességek, leszállítások és adóügyi felelősségek sikeres elintézéséről.

Csépléshez — Tűzifát!

Ajánlunk május—juniusi szállításra egészséges 1-a bükksasábfát 1922. évi vágás 3200 dinár árban.

Baltázott bük (prügli fa) kevés göcsel 2200 dinár.

mindezen árak CRALIJA állomáson 10.000 kgr.-ként berakva értendők.

Danica Faipar Osijek

Desatičina ulica 27.
Telefon 404.

FUVAR OSIJEKIG 300 DINAR

3068

A világ legjobb cipőkrémje

Főlerakat:

KAUFMANN HERMAN
börkereskedőnél Subotica

a valódi párisi LION-NOIR

SZÁRAZ TÖLGYFA PALLÓ

ÉS GÓZOLT

BÜKKFAANYAG

27—54—60 és 90 m/m vastagságban 2—3 és 4 méter hosszban ab wagon OSIJEK

vagontételben eladó.

DANICA FAIPAR OSIJEK

DESATIČINA ULICA 27. — TELEFON 404.

FÜZŐK

legújabb szabásu halcsontos, — halcsont nélküli gumival és bebujósítók, melltartó gyomor-szorító

Haskötők

orvosok által legjobban elismert és ajánlott szabás szerint készítik. Vidékre szusz és csipő méret beküldése után

VIRÁG LEONTIN

Kralj Alexander ul. 11. Nemzetivel szemben

FOGLALKOZÁS

Deutsches Fräulein zu einem 9 jährigen Knaben wird gesucht. Pallas Annoncenbureau Subotica. 3797

Nevelőnőt, perfekt német, szerb, ki esetleg franciául is beszél keresek. Önállóan nevelve egy harmadik elemista 9 éves fiút, Zongora- vagy hegedűtanítás megköveteltetik. Feltétlen intelligens legyenek ajánlatát kérem. Cim a kiadóban. 3794

Gyakornoknő azonnali beépítésre felvételt subotici »Szorgalom« jellegre a kiadóra. 3769

Ketelkötősegédok, akik a mantlizásban jártasak, 10 fizetéssel felvételnek Könyg és Zuckernél Bačka-Topola. 3673

Papírszakmában tízévi gyakorlattal bíró egyén, magyar, német nyelvismerettel, utazói vagy raktárnoki állást beföltene. Cim »Fortuna« hirdető-iroda Subotica. 3782

Intelligens házvezetőnőt, aki jól főz és a háztartás minden ágában jártas, keresek. Bizonyítványokkal ellátott ajánlatokat kér. Milán Ivácskovics apoteker. Vel.-Kikinda. 3836

Tűzőnő azonnalra Keresetk. Polgár Rudolf cipő-felsőrészkesztő. I. Trenkova-u. 9. Dr. Sánta szanatóriuma mellett. 3823

Háztartásban és varrásban jártas idősebb művelt nő gyengélkedő vagy magányos urnőhöz szerény igényekkel állást keres. Cim a kiadóban. 3842

Tanulónak felveszek 2-3 középiskolát végzett fiukat, Beck Jenő közsévé. Gőzfürdő mellett. 3835

VÉTEL-ELADÁS

Eladó egy 8 HP Clayton-Shuttlewort. 16 éves, gyűrűs cséplő, igen jó karban. Cim: Fehér Fülöp, Nagy Ferenc-telep, Subotica. 3804

Eladó birtok Bosznijában. Brčka város határában 127 kat. hold melyből 3 hold szilvás, 9 hold erdő, a többi szántó és kaszáló, buza-, zab-, kukoricavetéssel. — 80 kat. hold, ebből 4 hold erdő, 40 hold buza 16 hold zab és kukorica stb. — 120 kat. hold, ebből 3 hold öregetdő, 9000 szilva, buza, zab kukoricavetéssel, fundus instruktusszal. Bőveob kiadói hivatalunkban. 3802

Eladó egy 8 lóerős fekvő szivógázmotor. — Fehér Ágoston, Potiski Sveti Nikola. 3760

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címszó kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Álláskeresők az apróhirdetési díj felét fizetik. Előfizetési díj havonként 45 din., negyedévre 135 din. Kérdezőkördéséhez válaszbölyeg mellékelendő.

50 métermázsza egészséges, kézzel préselt szóna 4 K 50-ért — bálonként is — kapható Zubković és Rajić fatelepén Stosova-(Árpád)-utca 10. Telefon 890. 3798

Eladó fűszerüzlet Subotican a piac közepén, családi okokból; áruval vagy anélkül. Cim a kiadóban. 3746

Csépléshez való bel- és külföldi prima szenet, valamint kovácszenet azonnali szállításra ajánlok. Jovan Sijašić szénmagykereskedő Subotica. Telefon 839. 3405

Elsőrendű fosztatlan toll eladó. Megtekinthető hét. köznapokon délután 6-7. ig. VI. Petrogradska-utca 35. 3811

Veszünk 15-16 HP szivógázmotort. Ajánlatok részletes leírással Fránlk utódai szappangyárhoz Senta küldendők. Ugyanott felvételik tolettszappan-főzésben és gyártásban szak-képzett mester. 3761

Fényképészeti műtermi berendezés, elsőrendű szalón, kamra, nagyító-gépek, hátterek stb. olcsón eladók. Cim »Fortuna« hirdető Subotica. 3765

Hálószobabútorot veszek Cim a kiadóban. 3815

Eladó egy jóforgalmú éjjeli mulató Crvekan, Szalma István. 3841

8-12 HP nyersolajmotort megvételre keresek. — Ajánlatok ármegjelöléssel Wettstein Simon Bajnok, küldendők. 3816

Eladó 35.000 drb hódfarku cserépszárító deszka, a deszkák nagysága 35 cm hosszú, 18 cm széles és két és fél cm vastag. A: a 1 dinár darabonként. Kapható Szepeanov Péronál, Mokrin. 3671

Magányos, fiatal, 52 colos Hofherr cséplő, kitűnő karban, sürgősen eladó. Kiss József, Vranjevo. 3832

Vegyeskereskedés jó állapotban levő berendezése olcsón eladó Weiszberger Fülöpnél Pačir. 3768

Kitűnő minőségű siller- és fehér-borokat ajánlunk 8 dinárért literes üvegekben. Egyben kitűnő liqueur-eket és elsőrendű palackborokat, karlócal ürmöst és málnaszörpöt, valamint valódi, eredeti francia konyakot. Muesy és Társai, Paja Kujundžićeva-utlica 34. 3743

Francia hallfestő: fekete, barna színben, lilium hajszesz, schampon, brillantín, kölni-víz kimérve. Kapható Illés-gyógytárban főpostával szemben. 2417

Elveszett 17-én éjjel egy pénztárca iratokkal és fényképes igazolvánnyal. A pénz a megtaláló megtarthatja a tárcát a lja ic a kiadóban. 3839

Flakert egy ló részére bérbé vennék 1-2 hónapra. Ajánlatokat kérünk a Bélygyárba, Petrogradska-utlica. 3810

Divatlapok nagy választékban kaphatók Székely könyvkereskedésében. I. Aleksandrova-utlica. 3742

Elköltözés miatt egy jóforgalmú fűszerüzlet lakással együtt átadó. Senčanski put I. Kaszárnya mellett. 3726

Moravetz zeneműkereskedés, Timisora, Románia, ajánlja fővárosi nivóu szaküzletét. Megrendeléseket gyorsan és pontosan elintézik. Jegyzék ingyen.

KÜLÖNFÉLE

Társulnők jó üzlethez 100-150.000 ezer dinárral. Ajánlatok »Kereskedő« címre a kiadóba küldendők. 3843

Szeplőt, májfoltot három nap alatt eltávolít a Pinter-féle Fifi-krem és kölni-víz használata. Kapható kizárólag a Pinter-gyógytárban, nagytemplom mellett. 2896

UJRA MEGNYILT
A JÓ HIRNÉVNEK ÖRVENDETT
ARACKI BRANKO
FÜSZER-, CSEMEGE-,
DELICATES- és DÉLÜGYMŐLCS KERESKEDEÉS.
ZMAJ JOVANA ULICA 33.

OLCSÓ KENYÉR

Értesítem a n. ó. közönséget, hogy naponta friss komlós kenyeret sütök, fehér kenyér kg. 20 korona, barna kenyér kg. 18 korona. — Házi kenyeret reggel 7 órakor vállalunk sütésre.

MILOSIN IVANOVIĆ
pékemester, Bajski-put 8.

Aksentijević és Fixmann Beograd

hirlapterjesztő és hirdető vállalat, Skopljanska 18.
Telefon 22-22. Postafiók 176.
Folyószámla Prágai Hitelbank beográdi fiókjánál.

TŐKE ELHELYEZÉS:

magas százalék, bankgarancia és bekebelezés ellenében haszonrészesedési alapon.

Levelezés szerb, horvát, magyar, német, angol, olasz és francia nyelven.

ÉPÍTKEZÉSHEZ és PERMETEZÉSHEZ

ajánlok: Beremendi kőből saját égetésű, friss, válogatott

darabos meszet

4 1/2 korona árban, továbbá

építési meszet 2 1/2 korona árban kg.-ként házhoz szállítva, melyet f. hó 16-tól kezdődőleg

az István-téglagyári mészkemencéknél

ugyszintén

Sokolska ulica 2. (volt Gombkötő utcában) levő raktárban bármely mennyiségben árusítok.

Sipos Sándor mésztermelő Subotica

Iroda: Sokolska ulica 6. — Raktárak: I. Sokolska ulica 2. — Telefon 868.

Eladó

egy teljesen berendezett
5 járatu malom

Kapható esetleg külön-külön a malom egyes részei is, ugymint: — 1 Wohanka gyártmányu 35 lóerős nyersolajmotor, 3 henger, 2 kő, 1 uj lop-tató, Cilinderek, szijak, és más egyéb felszerelések. 3750

Wiener Mátyásnál
Erestovac (Bánát)

BREZNICA-FÜRDŐ

DJAKOVO MELLETT

Fürdőévad május 15-től szeptember végéig.

Van szerencsénk a fürdőző közönséggel közölni, hogy a fürdőt teljesen átalakítottuk, az összes kádakat újakkal cseréltük ki.

A közönség kényelmére és hogy a fürdő megközelítése sokkal könnyebb legyen

május 15-től kezdve naponként autó közlekedik, amely az érkező fürdővendégeket a reggeli (7 órai vonattól) a fürdőbe hozza.

Azok a fürdőlátogatók, akik este érkeznek Djakovára, ott éjszakázhatnak s a reggeli vonathoz közlekedő autóval érkeznek a fürdőbe Breznicára.

Számos látogatást kér a

Fürdőigazgatóság.

Építészek és építők figyelmébe!

Villanyerőre berendezett asztalos telep.

Az egész ország területére legjutányosabb árban készítünk megrendelések útján, rajzok szerint, épület, portál, ülésterendezéseket, parkettázást és bútortokat legmodernebb kivitelben. — Ajánlatokat leggyorsabban csakozlunk.

SZENTI ÉS VIRÁGH CÉG, SUBOTICA

BENE SUDAREVIĆ ULICA